

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

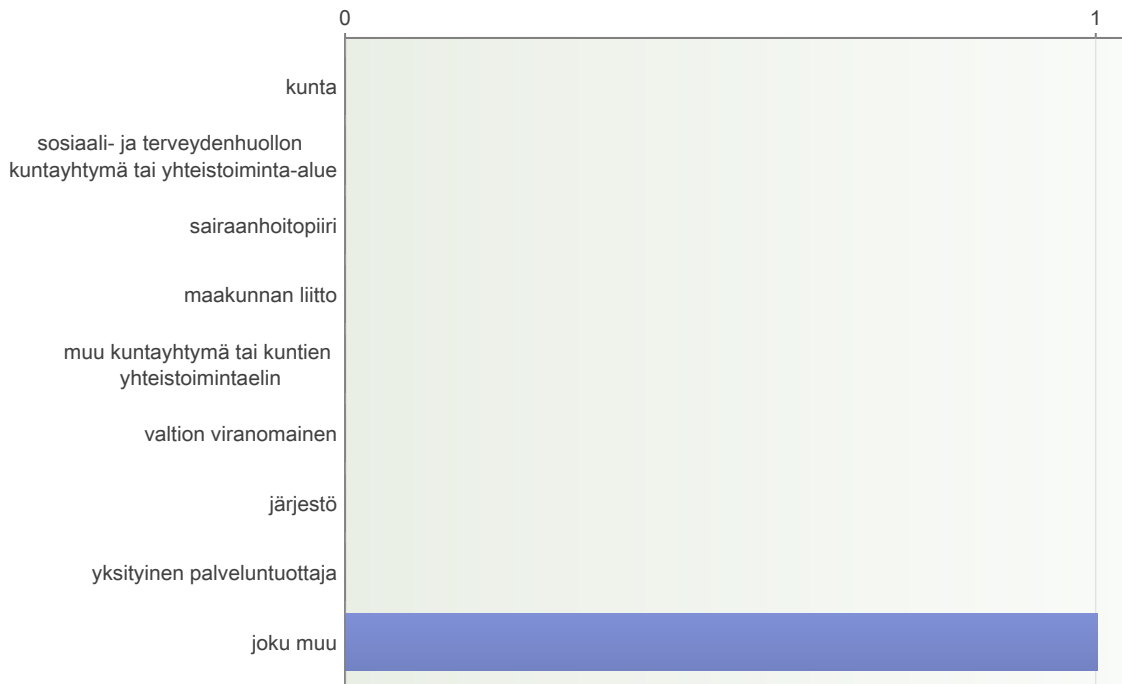
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Oulun yliopisto	Päivi Nylund			

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: joku muu

- yliopisto

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

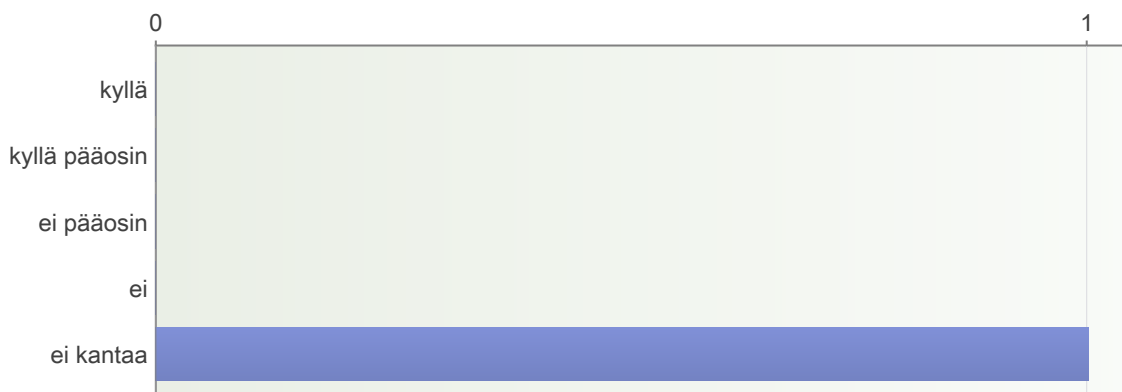

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

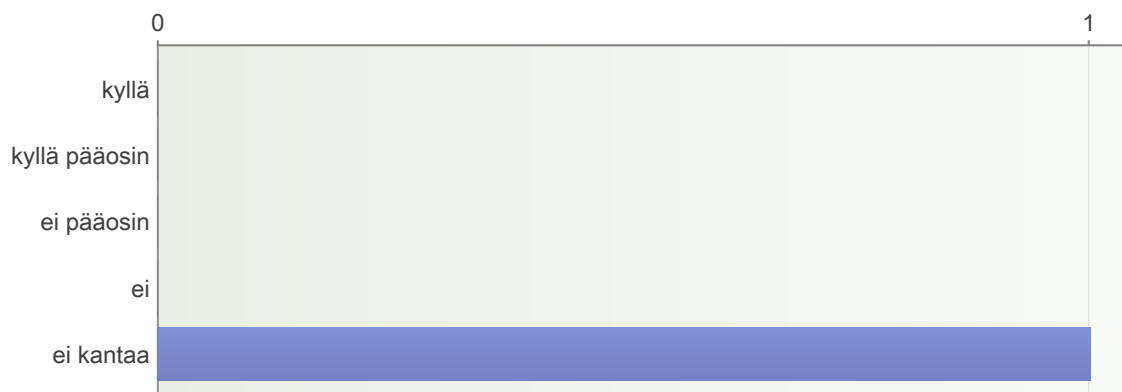

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

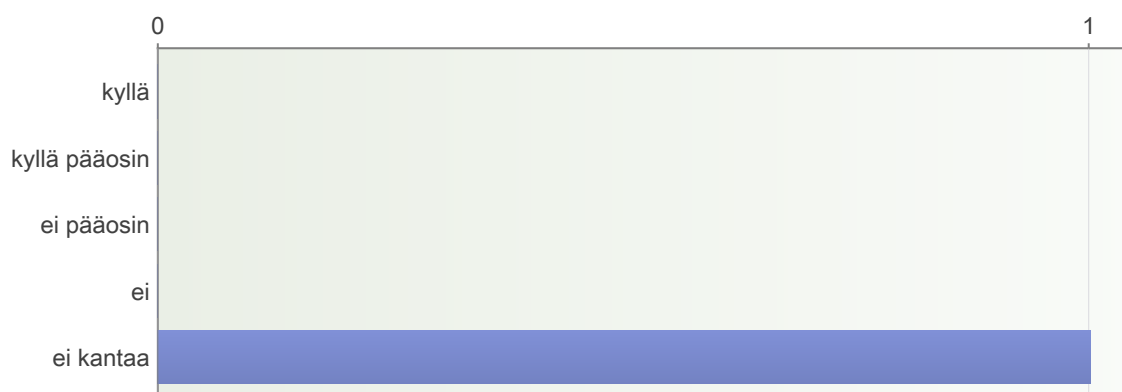

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

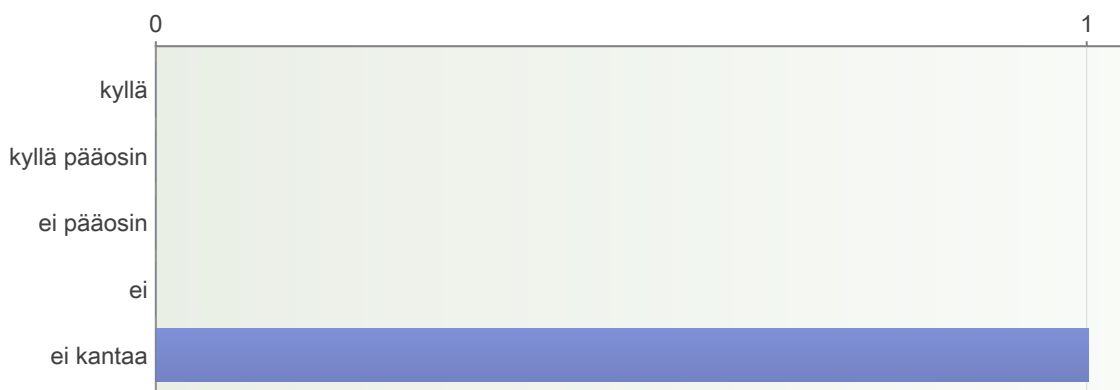

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

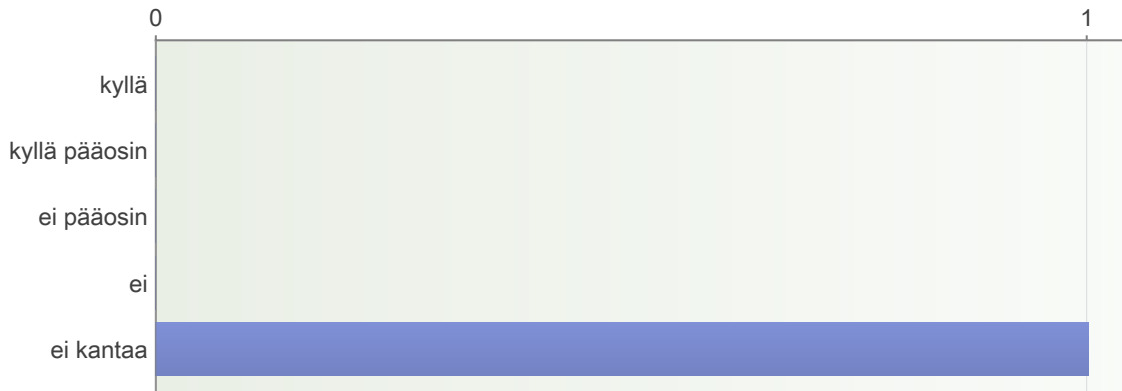

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

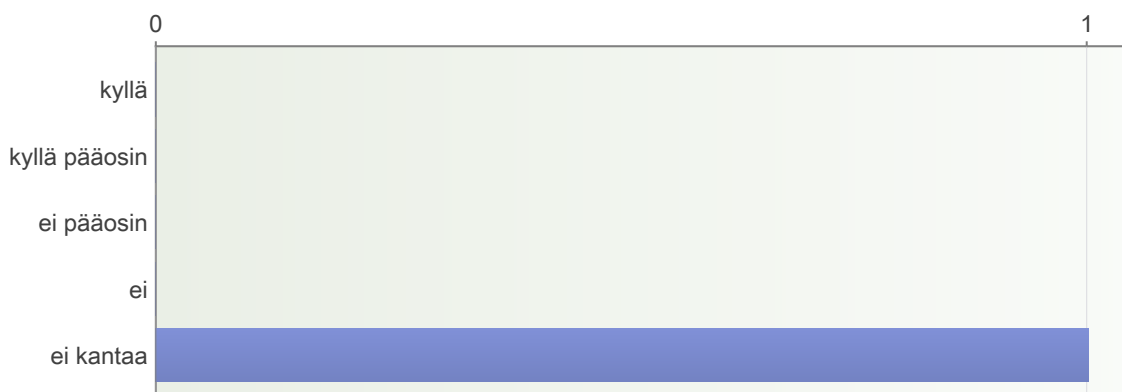

16. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

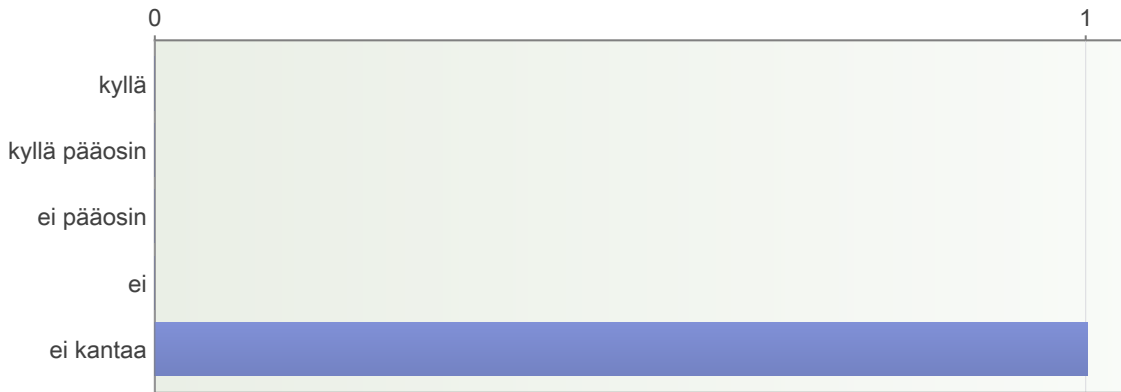

18. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

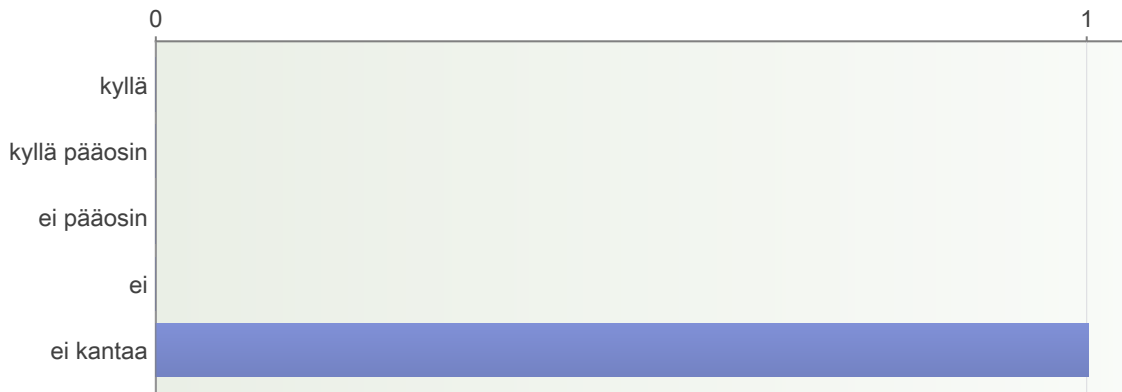
Ei vastauksia.

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

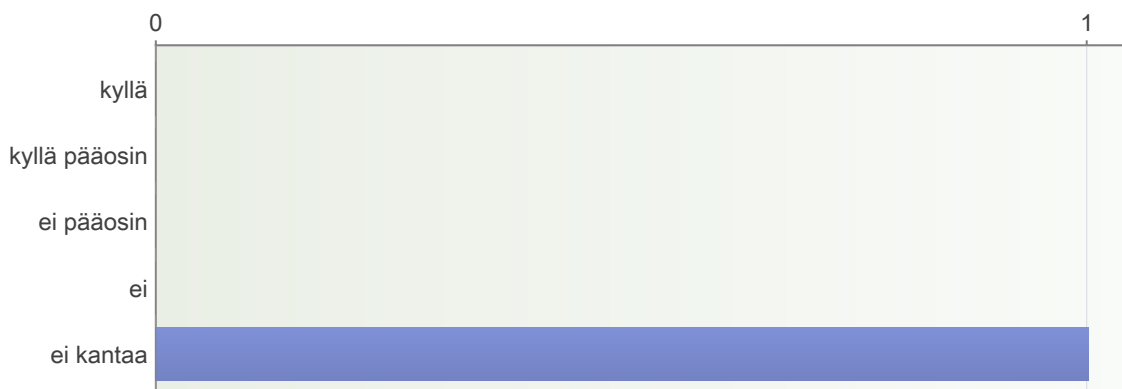

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

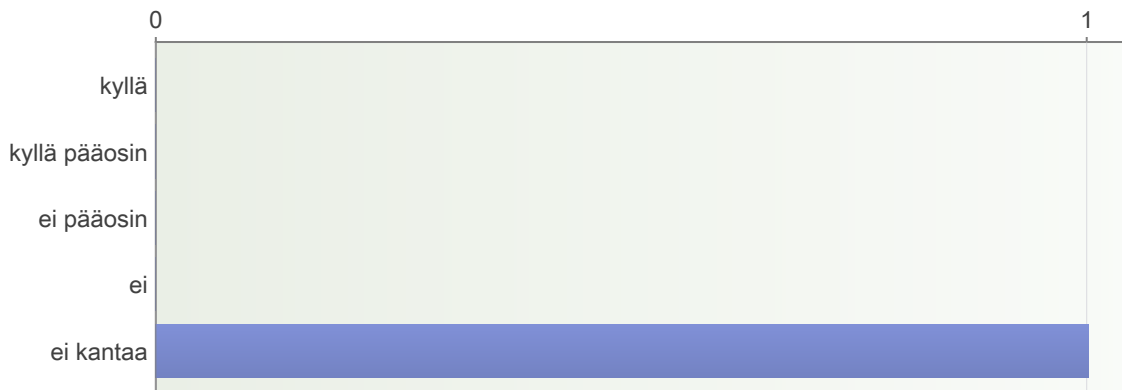

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

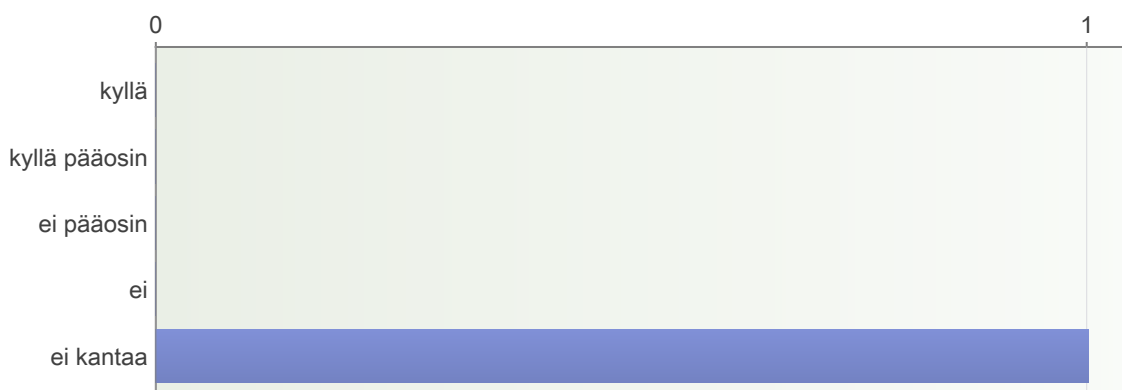

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

36. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

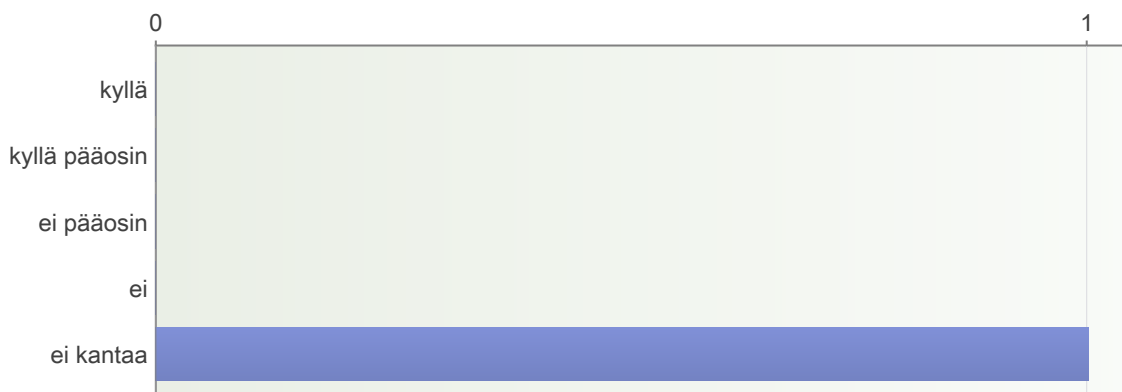

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

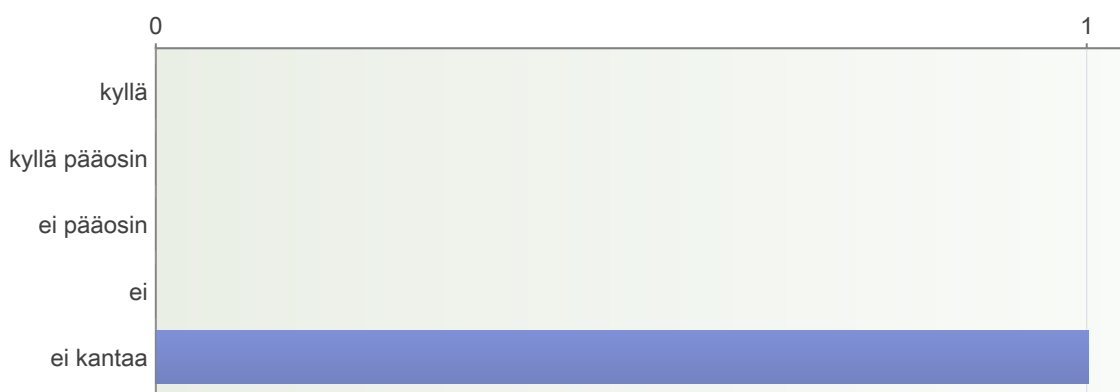

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

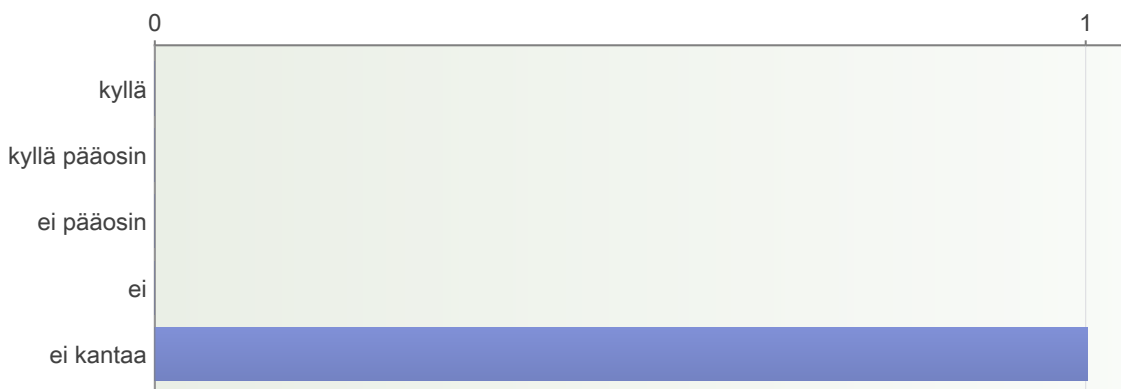

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

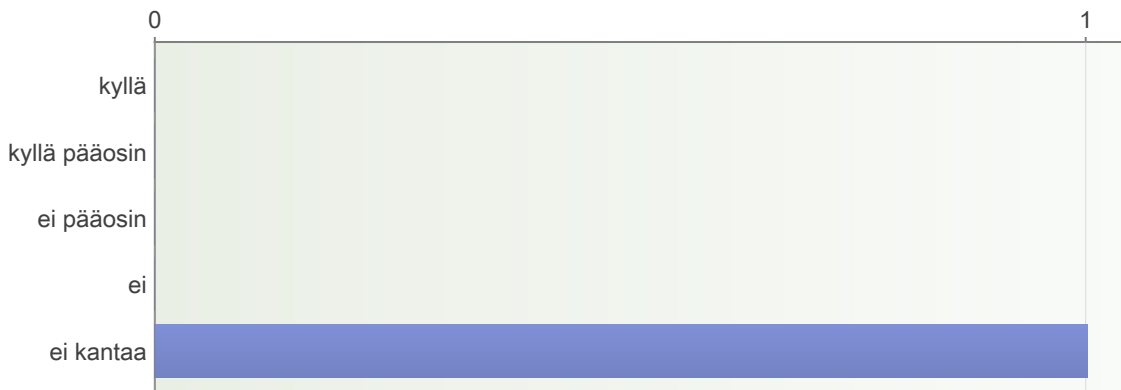

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

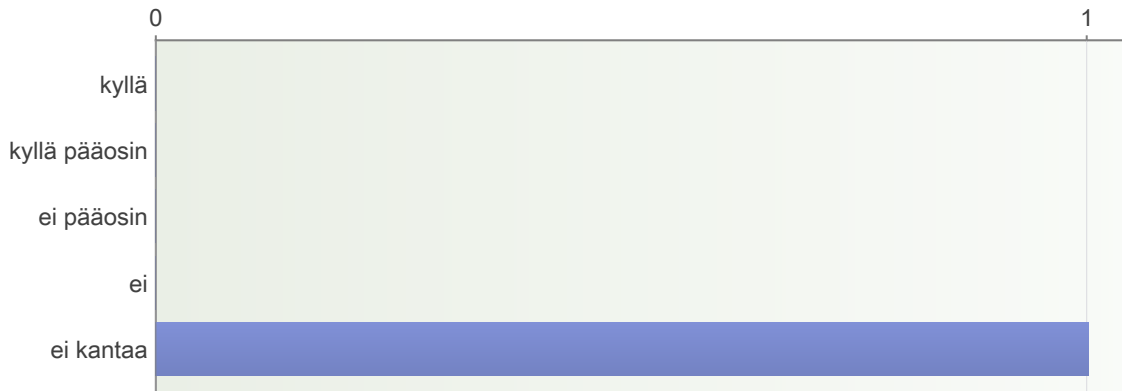

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

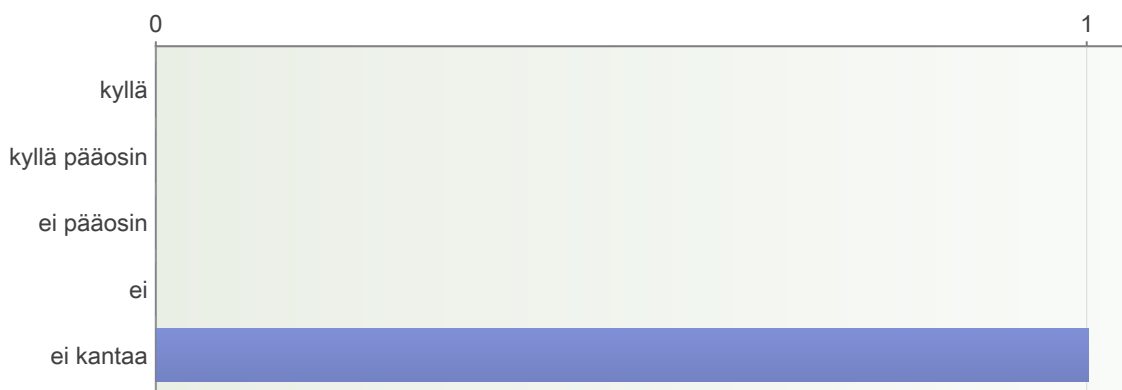

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

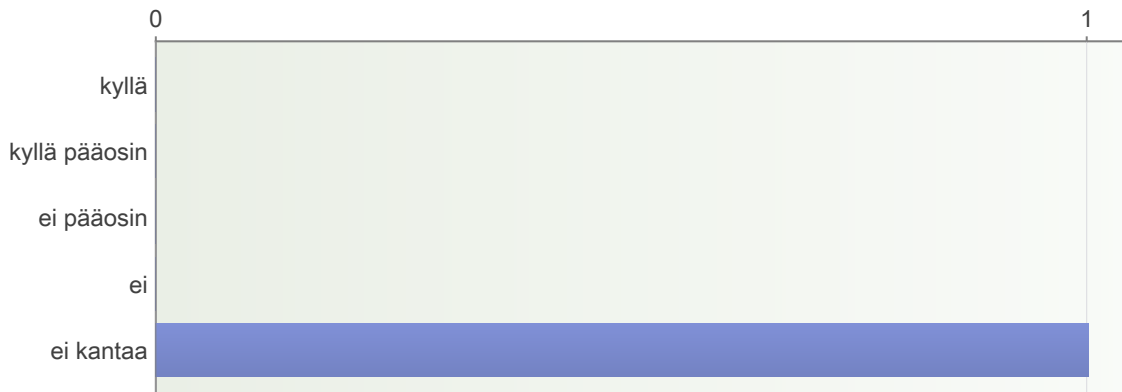
56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

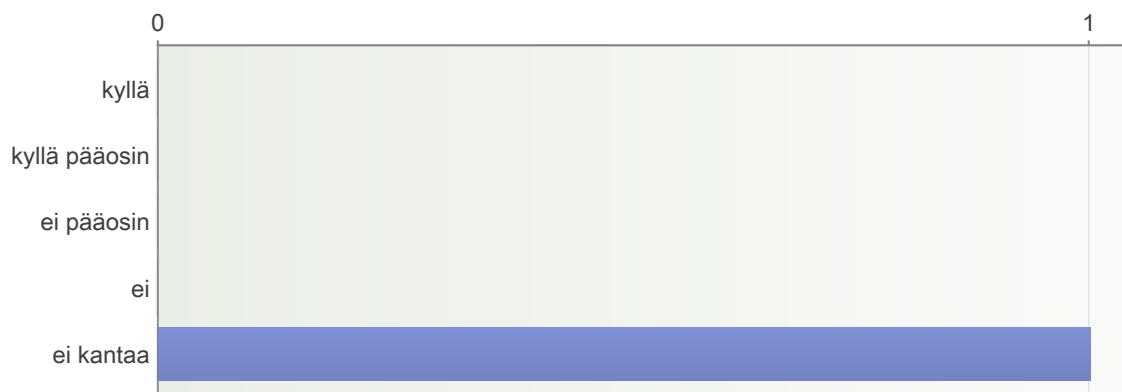

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

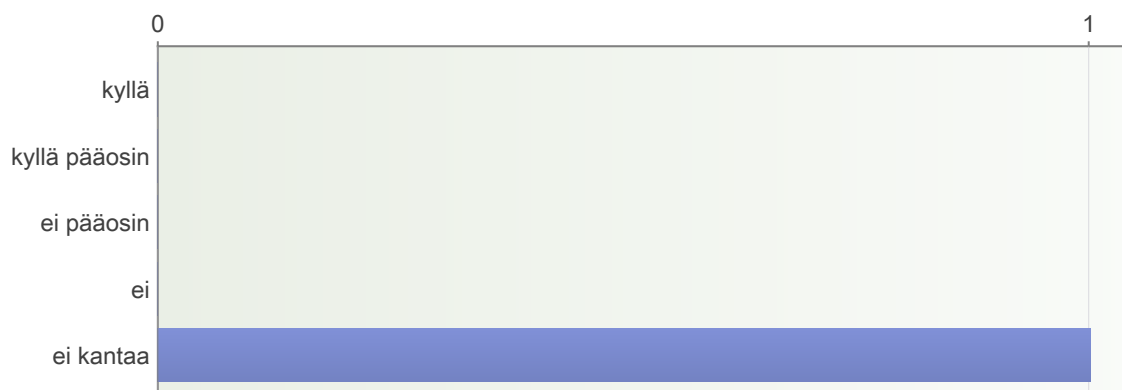

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

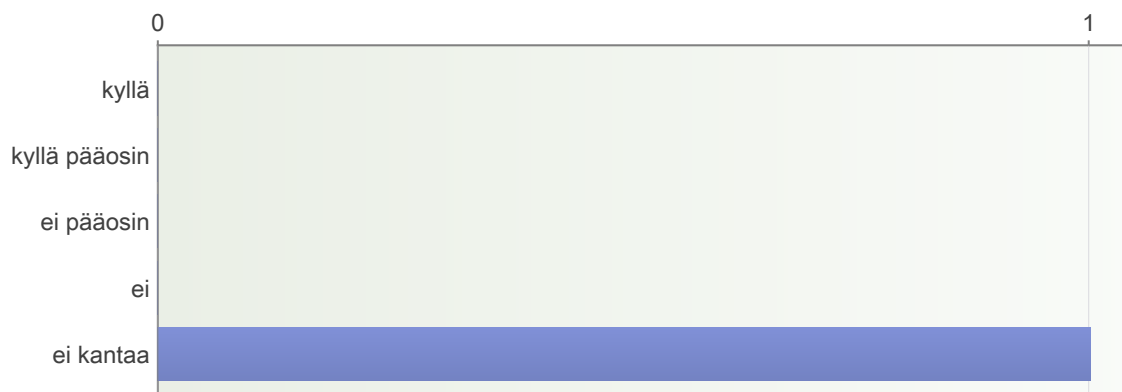

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

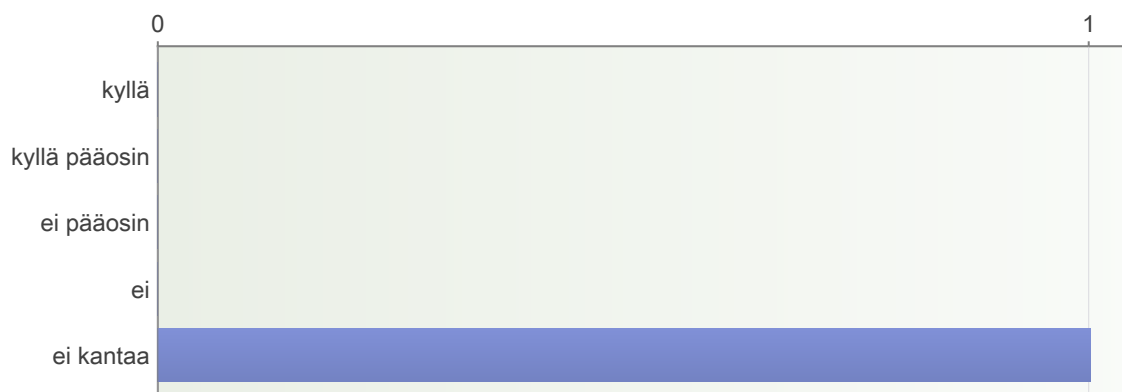

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

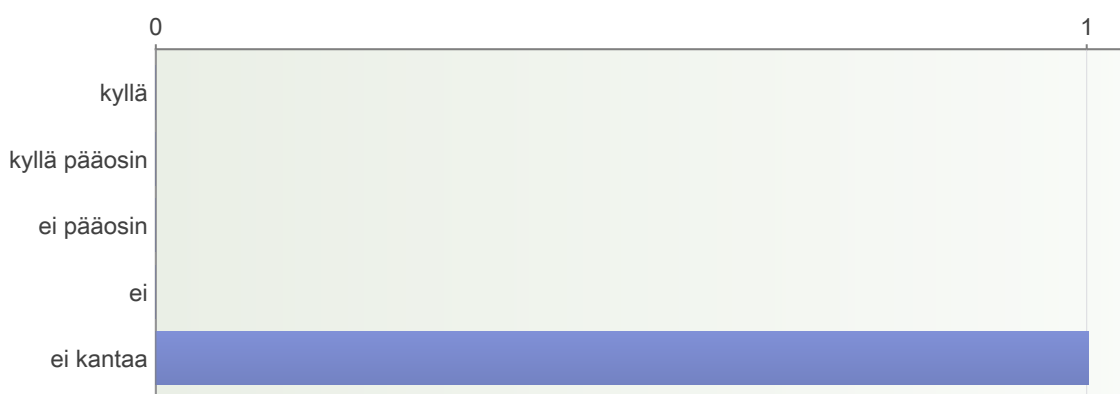

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

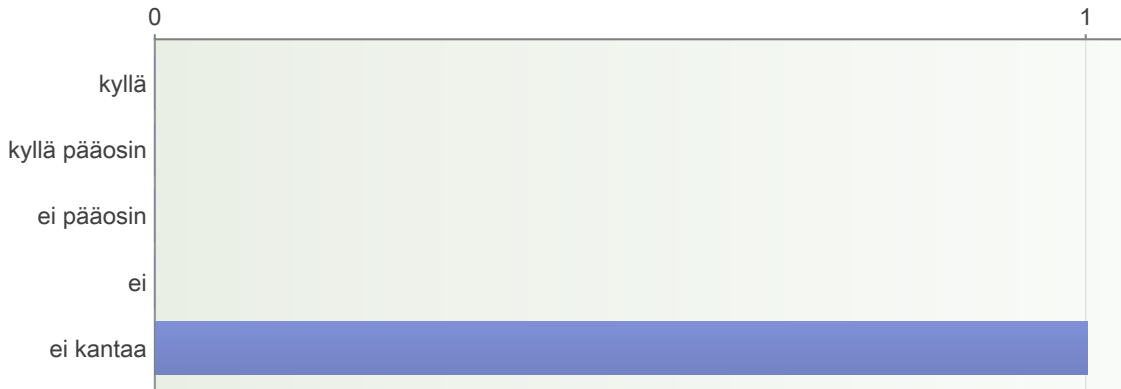

72. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Vastaajien määrä: 1

- Laki vaikuttaa voimaan tullessaan dramaattisesti terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutukseen. Sote-uudistuksen myötä potilaiden hoito tulee jakautumaan uudella tavalla ja se vaikuttaa laajalti terveydenhuoltoalan koulutuksen järjestelyyn. Lääkäri, hammaslääkäri- ja hoitotyön koulutusta ei ole tuotu esille lakiesityksessä eikä lakiluonnos ei ota kantaa siihen, mitkä ovat ammatilliset pätevyysvaatimukset. Koulutukseen liittyvät muutokset tulee huomioida jo valmisteluvaiheessa ja niihin pitää pystyä varautumaan heti uudistuksen astuttua voimaan. Lääketieteen perusopetus toteutetaan pääsääntöisesti edelleen yliopistosairaaloissa ja uudistuksen myötä on todennäköistä että yleislääkärin koulutuksen kannalta tärkeitä potilasryhmiä ei hoideta yliopistosairaalan yhteydessä joka vähentää oleellisten potilaskontaktien määrää. Perusteltuna huolena on, että tämä heikentää perusopetusta ja siten valmistuvien lääkärien ammattitaitoa. Hammaslääkärin kliininen harjoittelu käsittää laajan paletin eritasoisia toimenpiteitä ja ne suoritetaan nyt opetusterveyskeskuksissa, jollainen malli sekä opetushenkilökunta tulisi myös uudistuksen myötä turvata.

Lakiuudistus tulee vaikuttamaan myös merkittävästi erikoislääkärikoulutukseen ja erikoislääkärien työnkuviin ja sijoittumiseen uudessa terveydenhuollon kentässä. Toimintojen mahdollinen mittava siirtyminen sairaaloista

muualle luonnollisesti herättää paljon kysymyksiä ja huolta liittyen riittävään erityisosaamisen tasoon sairaaloissa, mutta myös sote-keskuksissa sekä klinisen työn laadun ja potilasturvallisuuden turvaamiseen sekä tietojärjestelmien yhteensopivuuteen. Vaikutus voi olla erialinen eri erikoisalojen välillä ja joillekin aloille tarvitaan lisää erikoislääkäritasoista koulutusta. Erityisesti on otettu esille lastentaudit, geriatria, silmätaudit ja toimenpidevaltaiset alat, kuten ortopedia. Esim. silmätaudeilla on laskettu, että lähes 90% potilaiden hoidosta siirtyy pois sairaalasta. Monilla toimenpidealoilla erikoistuvien lääkäreiden mahdollisuudet liikelaitoksessa tapahtuvaan ohjattuun taitojen harjaantumiseen heikkenevät merkittävästi. Valinnanvapaus lapsipotilaiden osalta erikoislääkäritasoisen hoidon hankinnassa sote-keskuksista on laskettu vaativan huomattavaa erityisosaajien lisäkouluttamista, koska tyypillisesti tietyn kapean alan erikoislääkäreitä on hyvin rajallinen määrä yhden maakunnan alueella, ja vaativan päivystyksen ylläpitäminen vaatii puolestaan huomattavaa erikoislääkäriresurssia ja -osaamista.

Muuttuvan terveydenhuollon kentän myötä myös alan käytännön koulutus tulee pirstaloitumaan. Jotta peruskoulutukseen liittyvää potilaskontaktit ja valmistuvien lääkäreiden ammattitaito tulisi taattua, osa opetuksesta tulee siirtää sote-keskuksiin, jonne tulee luoda ja taata mahdollisuudet laadukkaaseen opetuksen järjestämiseen. Myös erikoislääkärikoulutuksen ohjaajalle tulee haasteita huolehtia jokaisen palveluja tuottavan koulutusvalmiuksista ja koulutuksen toteuttamisesta sekä koulutuslogistiikan toteuttamisesta.

Erikoislääkärikoulutukseen tulee vaikuttamaan Soten ohella merkittävästi samanaikainen keskitys- ja päivystysuudistus. Sairaaloiden profiili tulee muuttumaan nopeasti. Tämä tulee ruuhkauttamaan tiettyjä erikoisaloja, hidastamaan koulutusta ja aiheuttamaan todennäköisesti myös eriarvoisuutta maan eri osien välillä. Jos erikoislääkärikoulutusta annettaisiin yksityisissä liikelaitoksissa, niissä tulisi olla riittävän tasokas koulutus, jonka tulee olla yliopiston hyväksymää ja koulutuksen tulee sopia yliopiston määrittämiin koulutusohjelmiin. Mahdollinen koulutus voidaan aloittaa vasta, kun yliopiston vastuukouluttaja on sen hyväksynyt.

Yhteistyö terveydenhuoltoalan koulutuksen (sis. lääkäreiden ja hammaslääkäreiden perus- ja erikostumiskoulutus sekä terveydenhuoltoala) osalta tulee turvata yhteistyössä yliopistojen, yliopistosairaaloiden ja sote-keskusten ja muiden palveluntuottajien hyvällä työnjaolla. Koulutuksen sisältöä tulee kehittää vastaamaan uutta palvelujärjestelmää. Sote-keskuksiin tulee luoda opetukseen sopivat ympäristöt, koulutussuunnitelmat ja taata sekä ammatillisesti että pedagogisesti ammattitaitoinen henkilökunta. Yliopisto on koulutusvastuussa ja näin ollen yliopiston osuuden täytyy näkyä ehdottoman selvänä tulevassa lainsäädännössä. Koulutusyhteistyö tulee perustua kirjallisiin sopimuksiin ja laatua tulee pystyä varmistamaan esim. auditointien avulla. Laadun ja yhteistyön turvaamiseksi sote-keskusten päättävissä elimissä tulee olla yliopiston edustus.